

DIAKONIATYÖNTEKIJÄ – RINNALLAKULKIJA JA KAATOPAIKKA

DIAKONIABAROMETRI 2013

Jouko Kiiski, Itä-Suomen yliopisto, dosentti, TT, FT

Titi Gävert, Kirkkohallitus, TM, diakoni

Diakoniabarometrin esittelyn rakenne

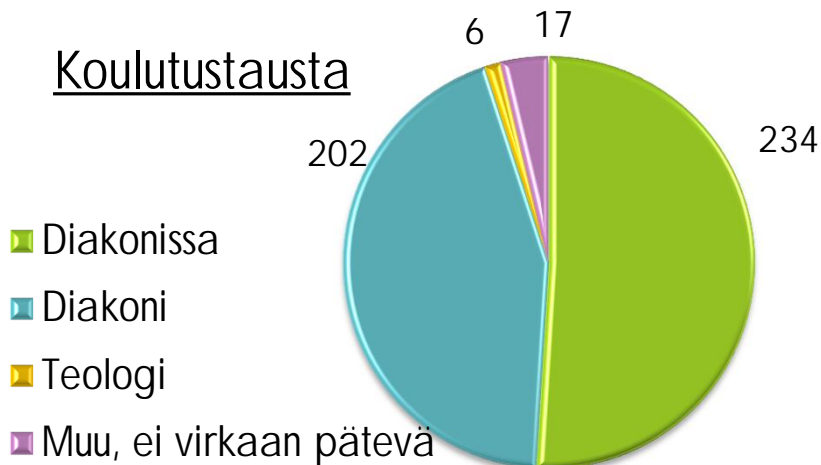
1. Taustatietoja barometrasta ja vastaajista
2. Diakoniatyön osa-alueet
3. Lisäresurssien tarve
4. Teemakysymykset:
 - ❖ väestön ikääntyminen
 - ❖ nuorten syrjäytyminen
5. Verkostoyhteistyö
6. Työhyvinvointi
7. Barometri hyödyksesi

Diakoniabarometri 2013

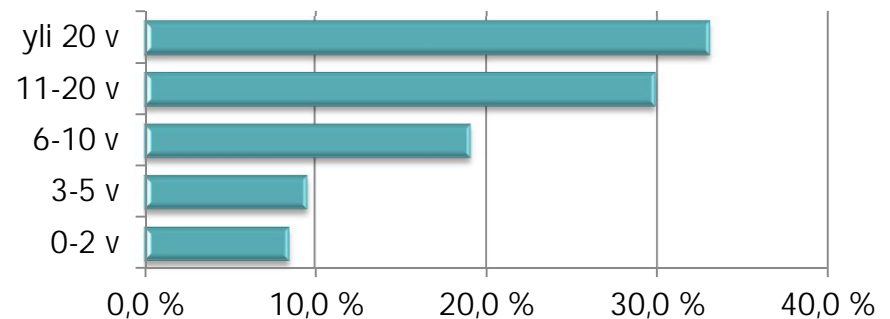
- Työryhmä: tutkija Jouko Kiiski, Titi Gävert/KDS, Tiina Laine/dtl, Marja Aho/DTS, ja Elina Juntunen/KJY
- 8. diakoniabarometri
- Kysely keväällä 2013 käyttäen kirkkohallituksen (KDS) diakoniatyöntekijöiden osoiterekisteriä
- Kysely kohdistettiin seurakuntien diakoniatyöntekijöille
- Vastausaika 2 viikkoa, erinomainen vastausmäärä (472)
- Vastaajina noin kolmasosa kirkon diakoniatyöntekijöistä
- Kirkon tutkimuskeskus julkaisi Diakoniabarometriraaportin sakasti.evl.fi/verkkojulkaisu33

Taustatietoja barometrin vastaajista

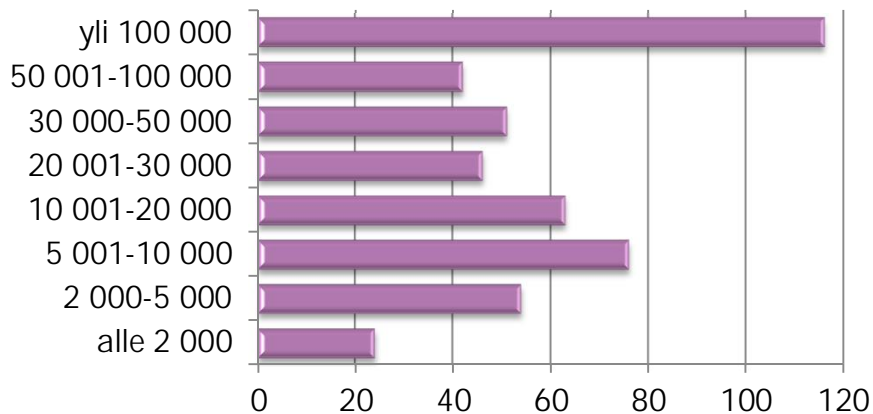
Koulutustausta

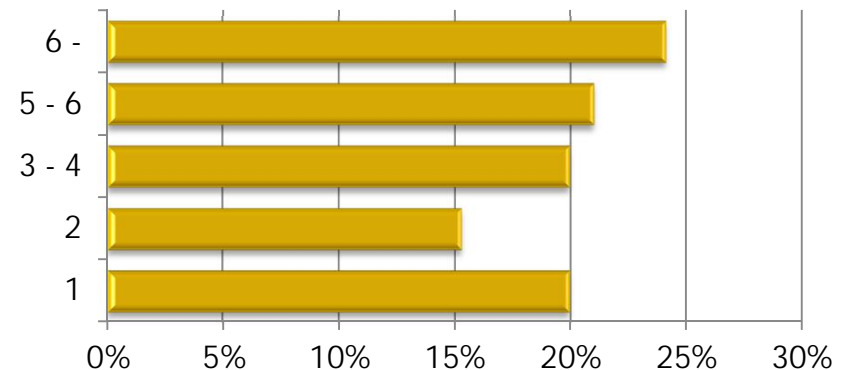
Työkokemus

Työskentelypaikkakunnan asukasmäärä

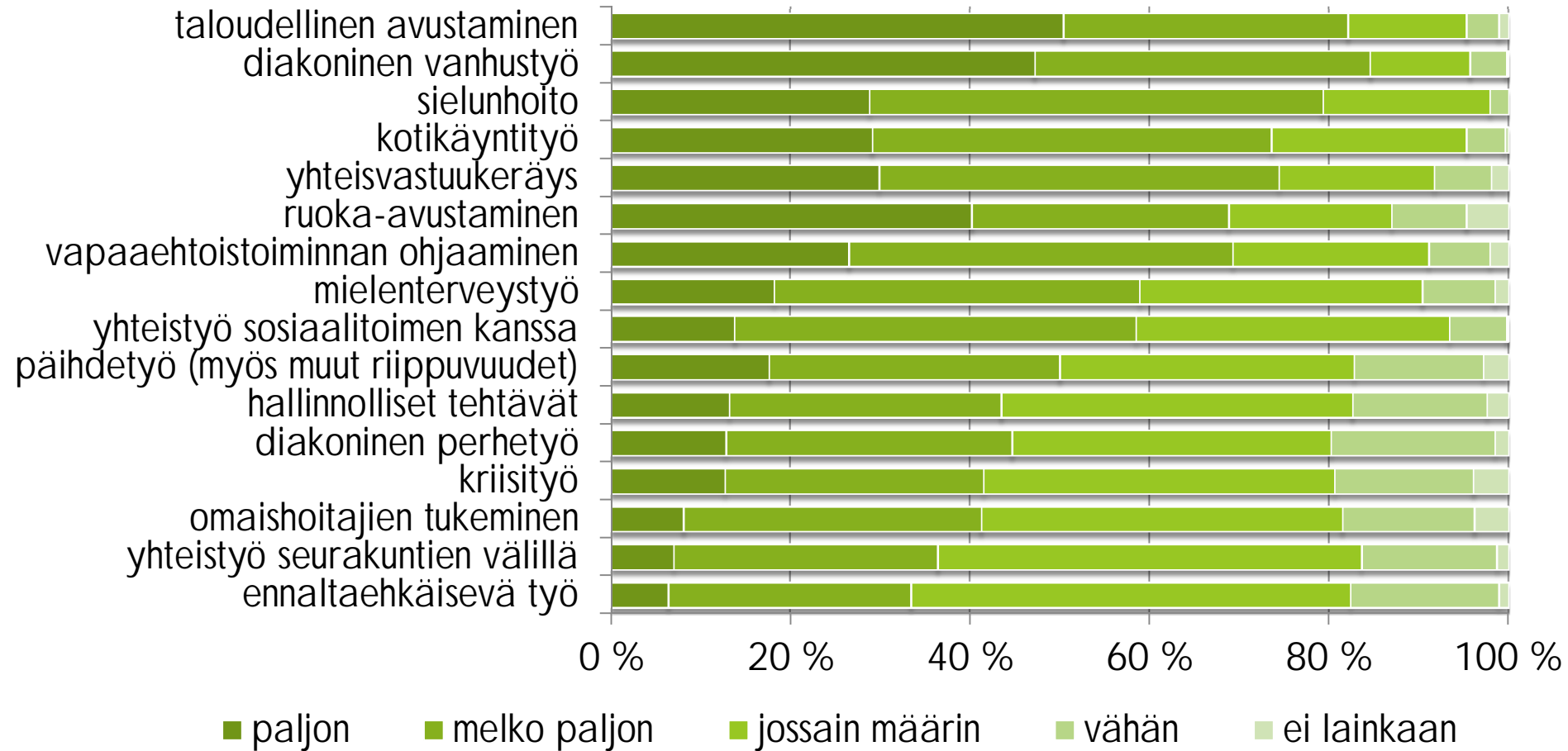

Srk:n diakoniatyöntekijöiden lukumäärä

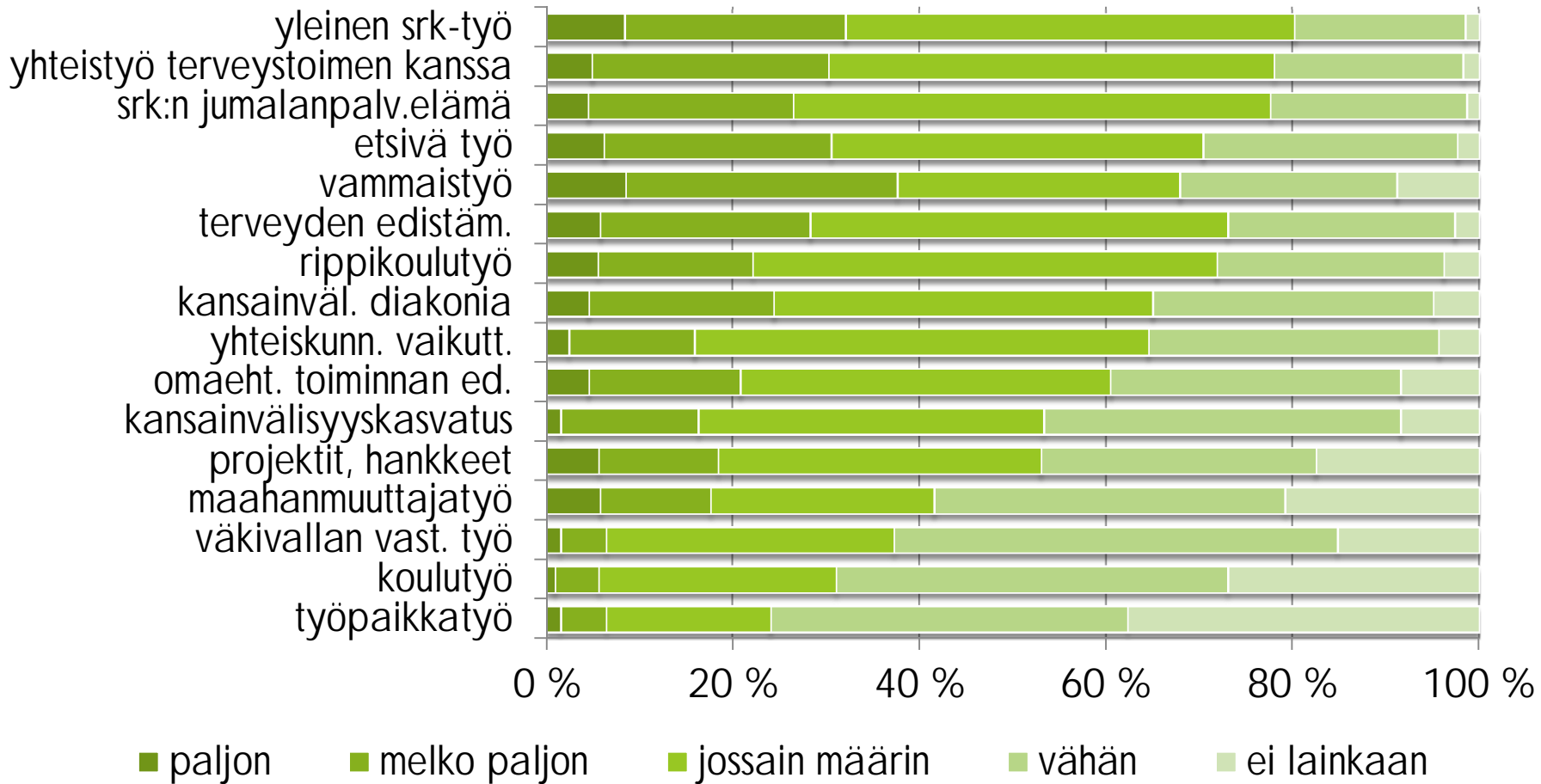

2. Diakoniatyön osa-alueet

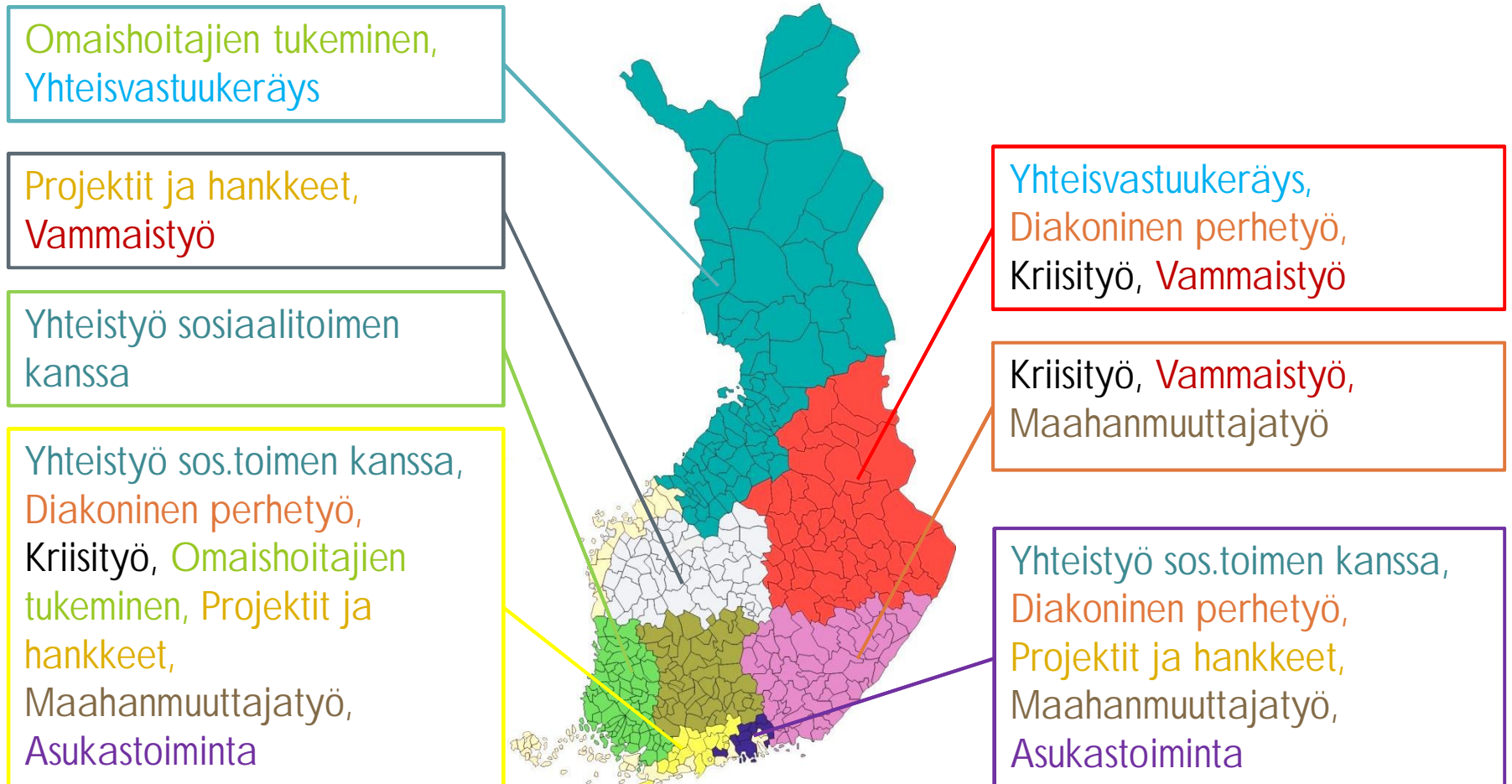
Diakoniatyön osa-alueet osa 1/2

Diakoniatyön osa-alueet osa 2/2

Hiippakuntaerot näkyvät joidenkin työn osa-alueiden painotuksissa

Muiden taustatietojen ja diakoniatyön osa-alueiden yhteys

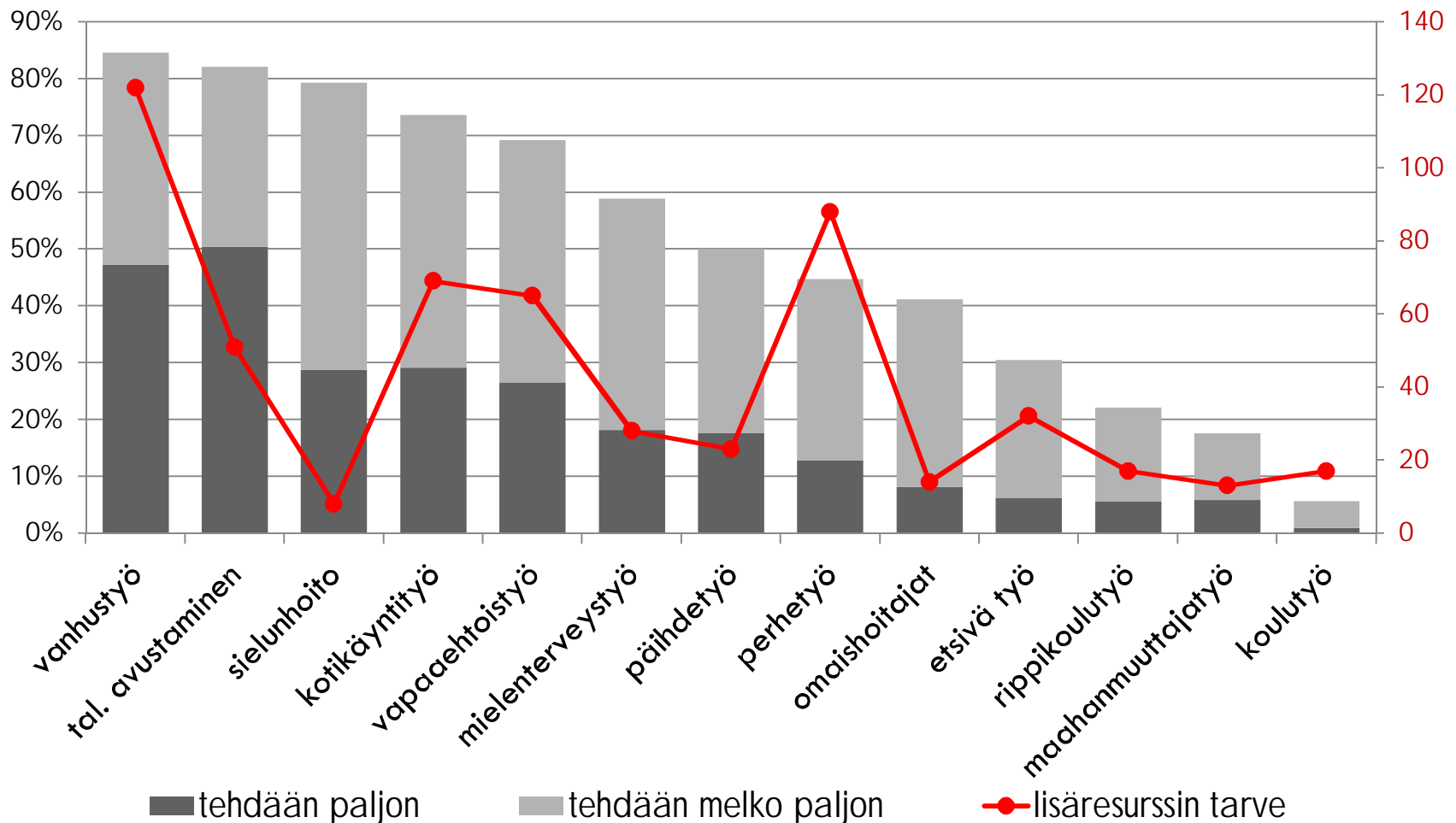
- Keskimääräistä pienemmissä seurakunnissa diakonia painottuu enemmän vanhustyöhön, Yhteisvastuukeräykseen ja kotikäyntityöhön
- Projektit ja hankkeet sekä asukastoiminta kuuluvat keskimääräistä useammin suurkaupungeissa tehtävään diakoniatyöhön
- Mitä enemmän seurakunnassa on diakoniatyöntekijöitä, sitä monipuolisempaa diakonia on
- Monipuolinen diakoniatyö toteutuu parhaiten riittävän suurissa asustuskeskuksissa, joissa diakoniatyöntekijöitä on enemmän kuin 4

3. Lisäresurssien tarve

Diakoniatyö ja lisäresurssitarpeet 2v sitten Diakoniabarometrissa 2011

- Diakoniatyön painopisteissä ei ole tapahtunut kahteen vuoteen muutosta – keskiarvojen erot eri työmuotojen kohdalla ovat välillä 0,0-0,2
- Lisäresursseja kaivattiin kaksi vuotta sitten samoihin 12 diakonian osa-alueeseen kuin vuonna 2013
- Lisäksi neljä eniten saanutta mainintaa ovat samat ja samassa järjestyksessä!
- Lisäresurssien tarve 12 esillä olleeseen työmuotoon on ilmeinen ja pysyvä, mutta resursseja ei ole saatu lisää

Perhetyöhön ja vanhustyöhön tarvitaan lisäresursseja

Lisäresurssitoiveet Diakoniabarometreissa

2000

- hengelliseen tukemiseen ja sielunhoitoon
- etsivään työhön syrjäytyneiden parissa
- ennaltaehkäisevään työhön
- henkiseen tukemiseen
- yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen
- perhetyöhön
- vapaaehtoistoimintaan

2007

- vanhustyö
- taloudellinen avustaminen
- vapaaehtoistyö
- yhteistyö sosiaalitoimen kanssa
- perhetyö
- hallinnollinen työ
- päihde- ja kriisityö

2013

- vanhustyö
- perhetyö
- kotikäyntityö
- vapaaehtoistyö
- taloudellinen avustaminen
- etsivä työ
- mielenterveystyö
- päihdetyö
- nuoret ja nuoret aikuiset
- omaishoitajien tukeminen
- maahanmuuttajatyö
- sielunhoito

Gallupin aika, peilataan tuloksia tämän salin tietoon!

4. Teemakysymykset

- a) Väestön ikääntyminen
- b) Nuorten syrjäytyminen

Havaintoja väestön ikääntymisen vaikutuksista diakoniatyöhön

- Kotikäyntityön tarve kasvaa (94 mainintaa)
- Vapaaehtoisia tarvittaisiin lisää (32)
- Vanhusten kokoavan toiminnan osanottajamäärä kasvaa (28)
- Syntymäpäiväkäyntien määrä kasvaa (18)
- Laitosvierailujen tarve kasvaa (12)
- Omaishoitajien tuen tarve lisääntyy (10)
- Yhteistyö eri organisaatioiden välillä vahvistuu (10)
- Hengellisen tuen tarve lisääntyy (5)

Diakoniatyöntekijät kertovat

- *Kotikäyntityö. Maalaiskaupungeissa kylät hiljenee, palvelut vähenevät, mutta siellä asustaa edelleen vanhuksia, joiden lapset ovat muuttaneet pois kaupungista opiskelujen ja työn vuoksi. Vanhukset ovat entistä yksinäisempiä.
(diakonissa, Tampereen hiippakunta)*
- *Muistisairaudet, masennus, kotona selviytymisen vaikeudet, kotihoidon riittämättömyys ja tarpeiden + palvelujen kohtaamattomuus.
(diakoni, Turun arkkhiippakunta)*

Nuorten asiakkaiden vaikeuksien taustalla monia syitä

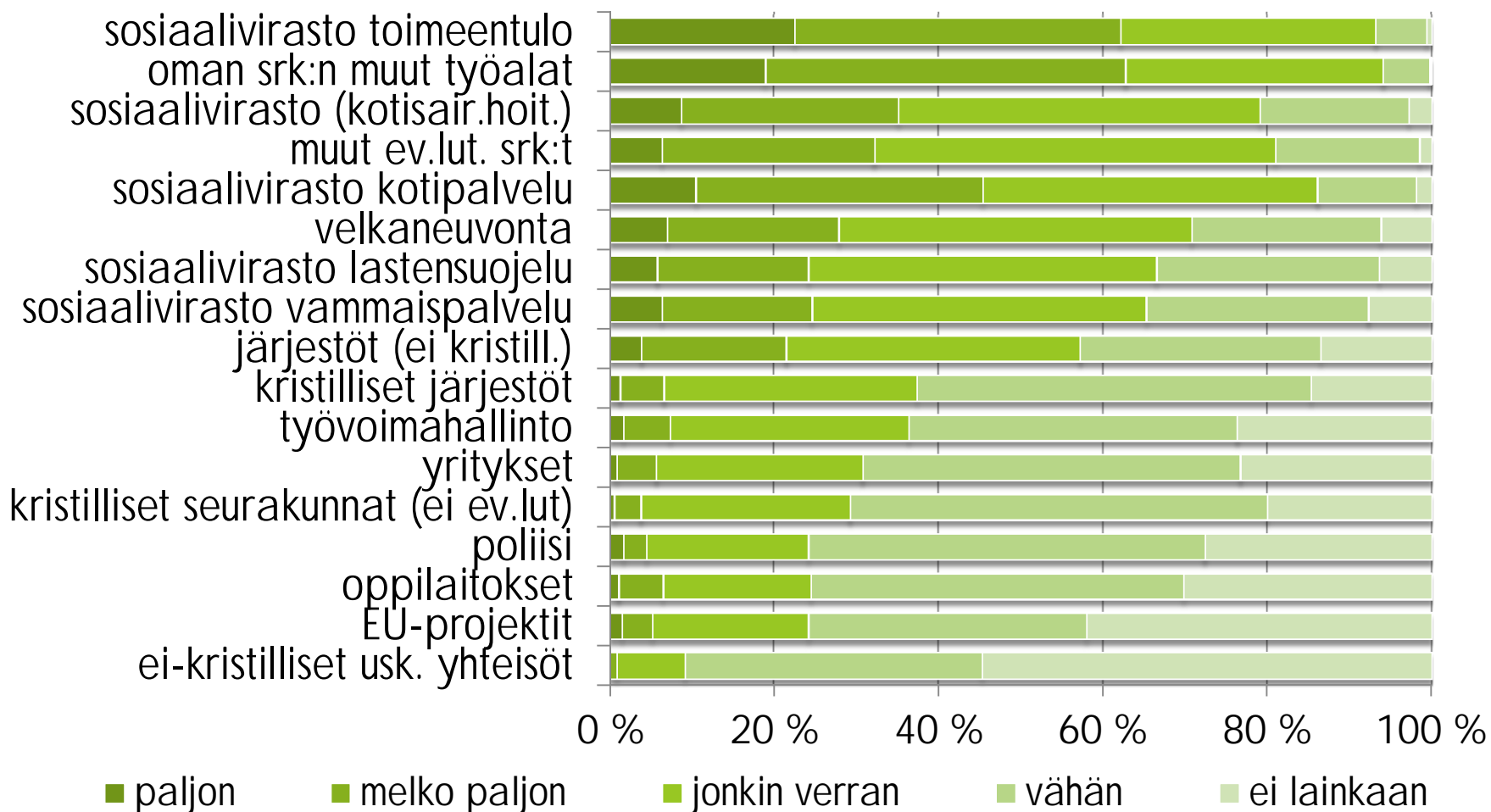
- Taloudelliset ongelmat (159)
- Elämänhallinnan puute (50)
- Työttömyys (42)
- Alkoholien ongelmakäyttö (40)
- Koulutuksen puute (34)
- Moniongelmaisuus (17)

Diakoniatyöntekijät kertovat

- *Syrjäytymisen periytyminen. Syrjäytyneestä elämäntavasta tulee normaalia elämää. (diakonissa, Lapuan hiippakunta)*
- *Vastaanotolle, yleensä taloudellista apua hakemaan, tulee paljon nuoria, jotka eivät ole kouluttautuneet tai koulutus on jäänyt kesken tai tullut irtisanotuksi työstään. Taustalla melkein aina päihde-, mielenterveys-, terveys- ja sosiaalisia ongelmia. Tieto-taitojen ja motivaation puute monen ongelma. (diakonissa, Oulun hiippakunta)*

5. Yhteistyösuhteet

Diakoniatyöntekijöiden verkostot

Verkostoyhteistyön helmiä

- Asiakas sai hyvää apua (160 mainintaa)
- Kokoava työ oli onnistunutta (65)
- Diakoniatyöntekijä sai kehittää ammattitaitoaan (21)
- Diakoniatyöntekijä koki helpotusta ja iloa työstään (20)

Yhteinen työ on enemmän kuin osiensa summa

- *Kunakin ammattitaito ja työpanos on onnistuttu "hitsaamaan" yhteen ja näin pystytty auttamaan asiakasta kokonaisvaltaisesti ilman päällekkäistä ja toisistaan tietämätöntä toimintaa. (diakonissa, Kuopion hiippakunta)*
- *Sosiaalitoimiston kanssa pidetään kerran kuukaudessa "purkupalaveri", jossa puhumme asiakastilanteiden lisäksi myös kaikenlaisesta muusta. Tämä on ollut hyvin voimaannuttavaa pienen paikkakunnan ainoalle työntekijälle. (diakonissa, Lapuan hiippakunta)*

Vaitiolovelvollisuuden tulkinta ja muut yhteistyön ongelmakohtat

- Vaitiolovelvollisuuden tulkinnan erot (76)
- Ajan puute (35), ei ole aikaa edes luoda toimintatapoja
- Yhteistyökumppaneita ei tavoita pyytäkään (28)
- Työntekijöiden vilkas vaihtuvuus (26)
- Seurakunnan ja uskon vierastaminen (21)
- Tiedon kulku (20)
- Puutteellinen tai virheellinen kuva diakoniasta (16)
- Seurakunnan hyväksikäyttö (14)

Aika puhua – aika vaieta, miten on?

- Asiakkaan kirjallisella yksilöidyllä luvalla voi vaitiolovelvollinen ilmaista yksityisyydensuojan suojaamaa tietoa toiselle vaitiolovelvolliselle.
- Pyydetävän tiedon tulee olla asiakassuhteeseen olennaisesti vaikuttava.
- Asiakaslaki velvoittaa tiedonantoon rikostapauksissa, myös rikosten ennaltaehkäisyssä. Muutoin tiedonanto harkinnan mukaan.

6. Työhyvinvointi

Diakoniatyö on yhtä aikaa innostavaa ja kuormittavaa

Teen merkityksellistä ja hyödyllistä työtä 95%

Pidän työtäni kiinnostavana 94%

Saan työssäni käyttää kykyjäni ja ammattitaitoani 92%

Saan toteuttaa ideoitani 89%

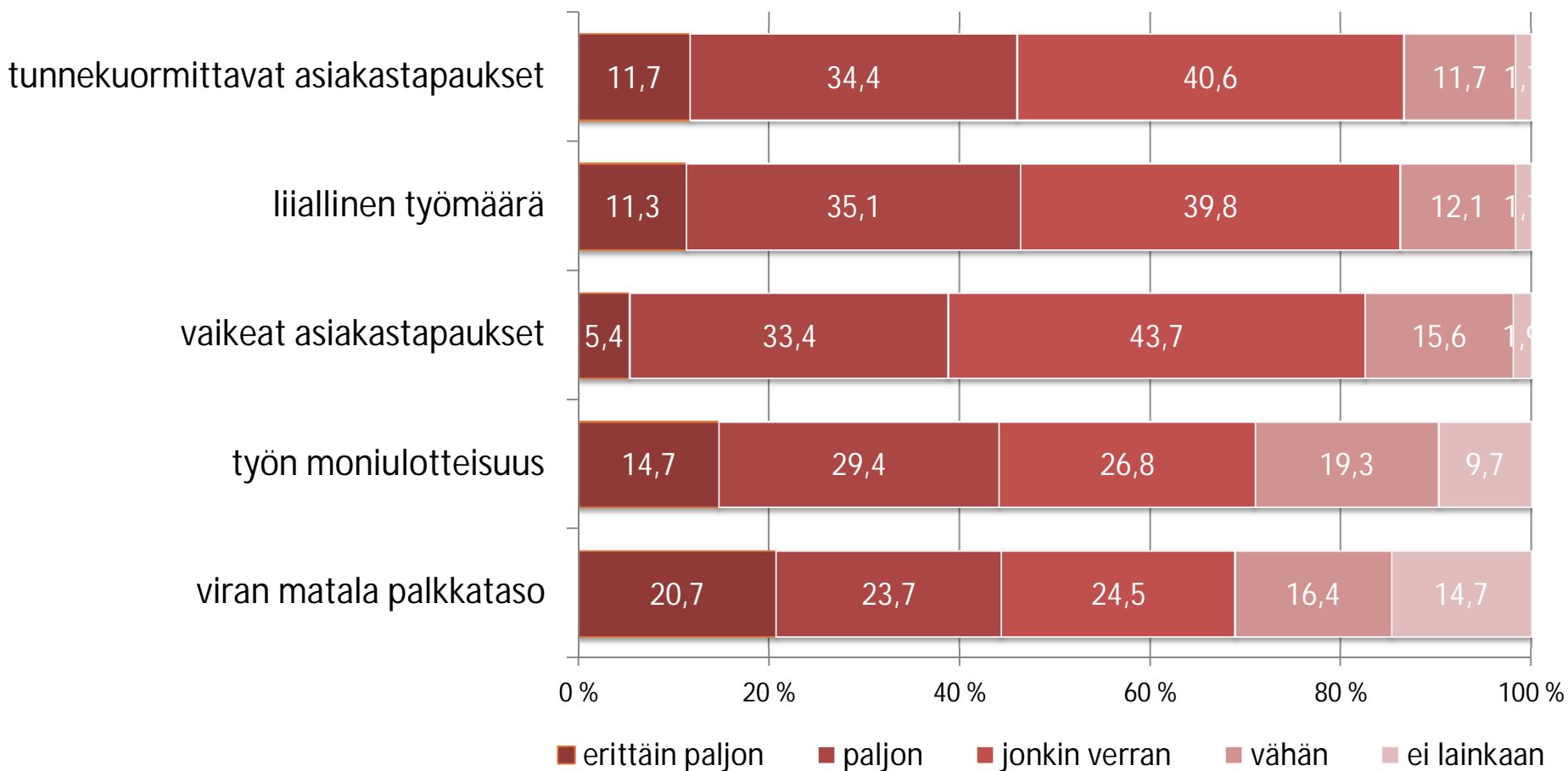
Viihdyn hyvin työssäni 86%

Saan tehdä luovaa työtä 85%

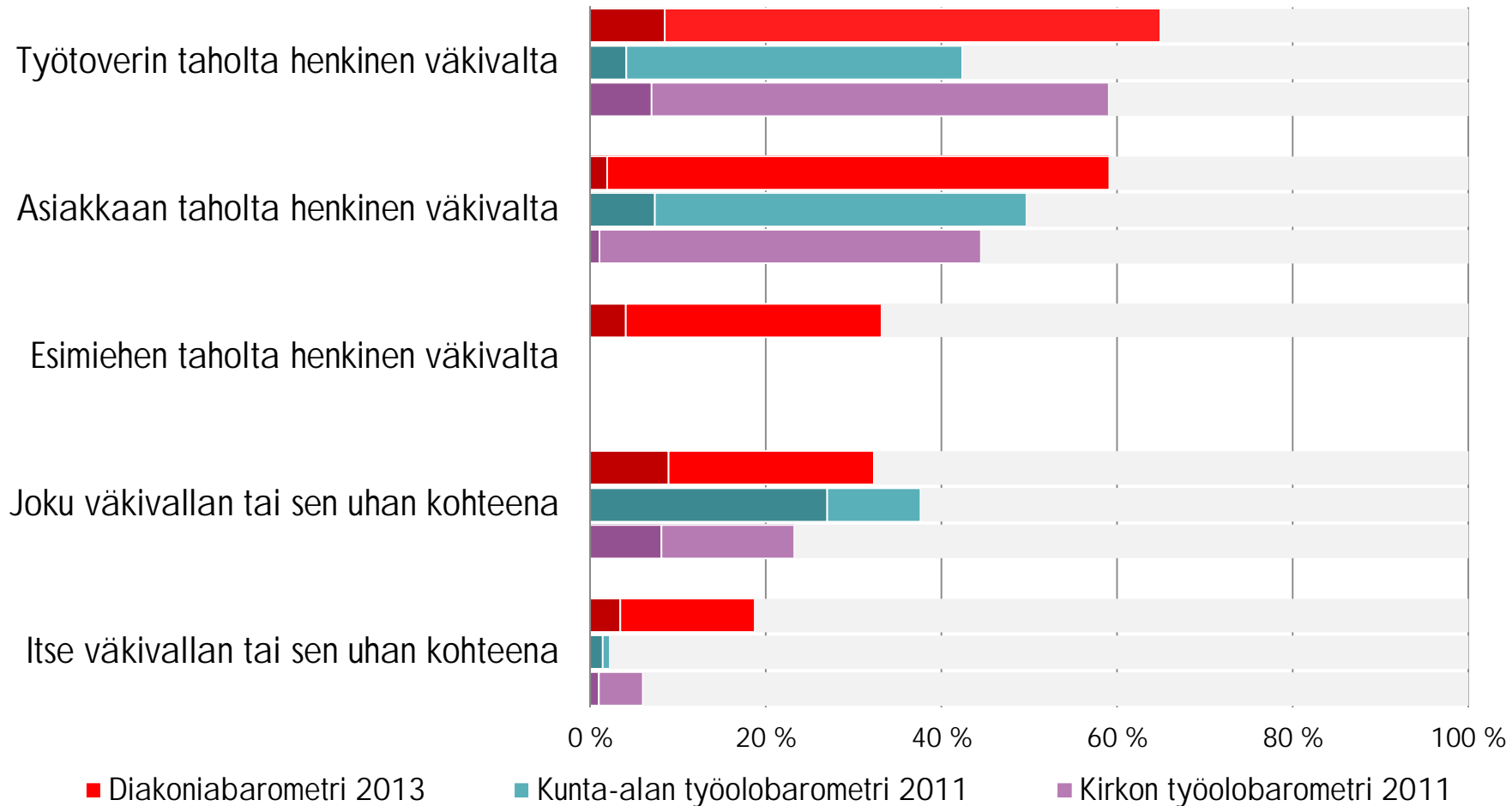
Selviydyn hyvin työni haasteista 80%

Työni kuormittaa minua paljon 50%

Diakoniatyöntekijöitä kuormittavat

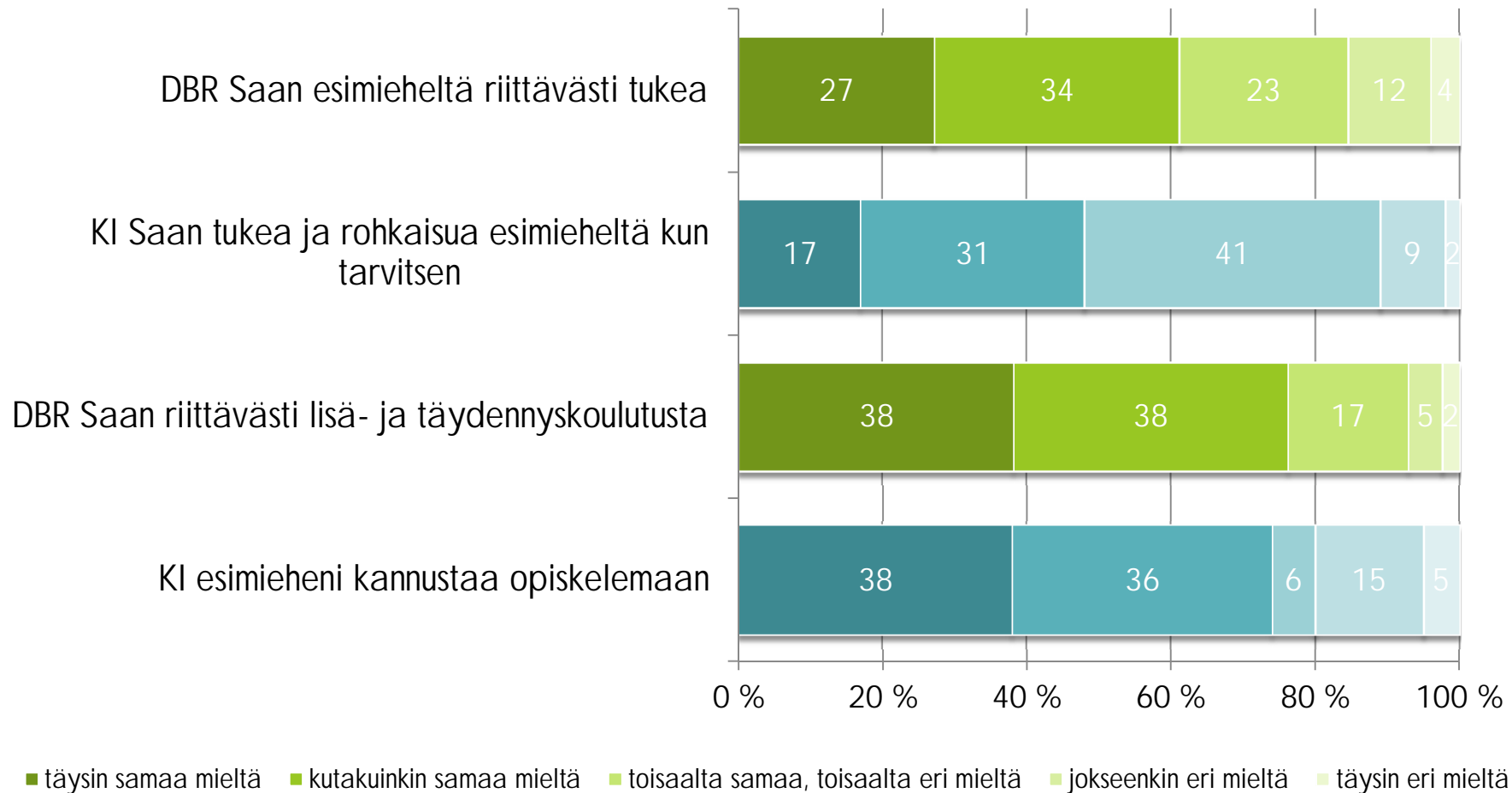
Jatkuvasti / joskus häirinnälle ja väkivallalle altistuneita on runsaasti

Kokemuksia esimiehen tuesta

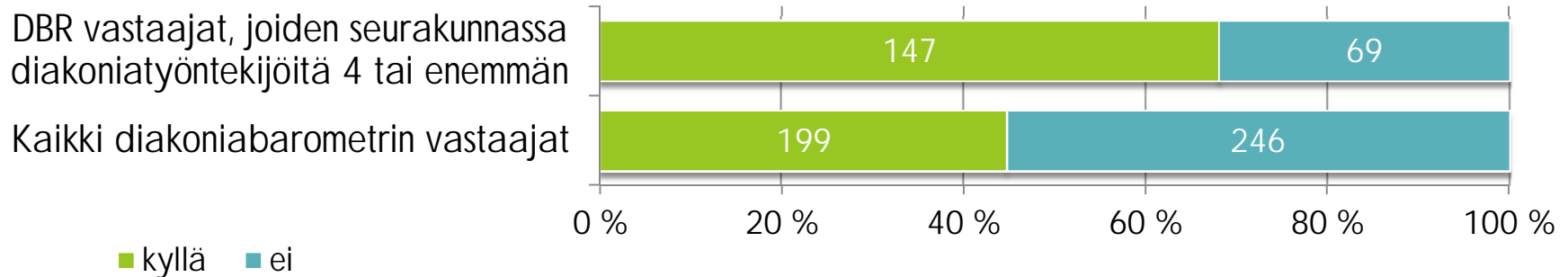
DBR=Diakoniabarometri 2013

KI= Kirkon työolobarometri 2011

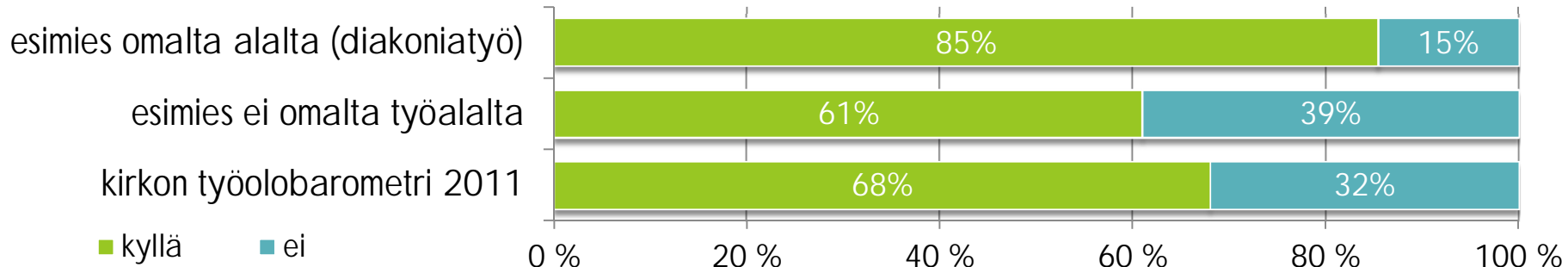

Diakoniatyöntekijöillä on usein oman alan lähiesimies

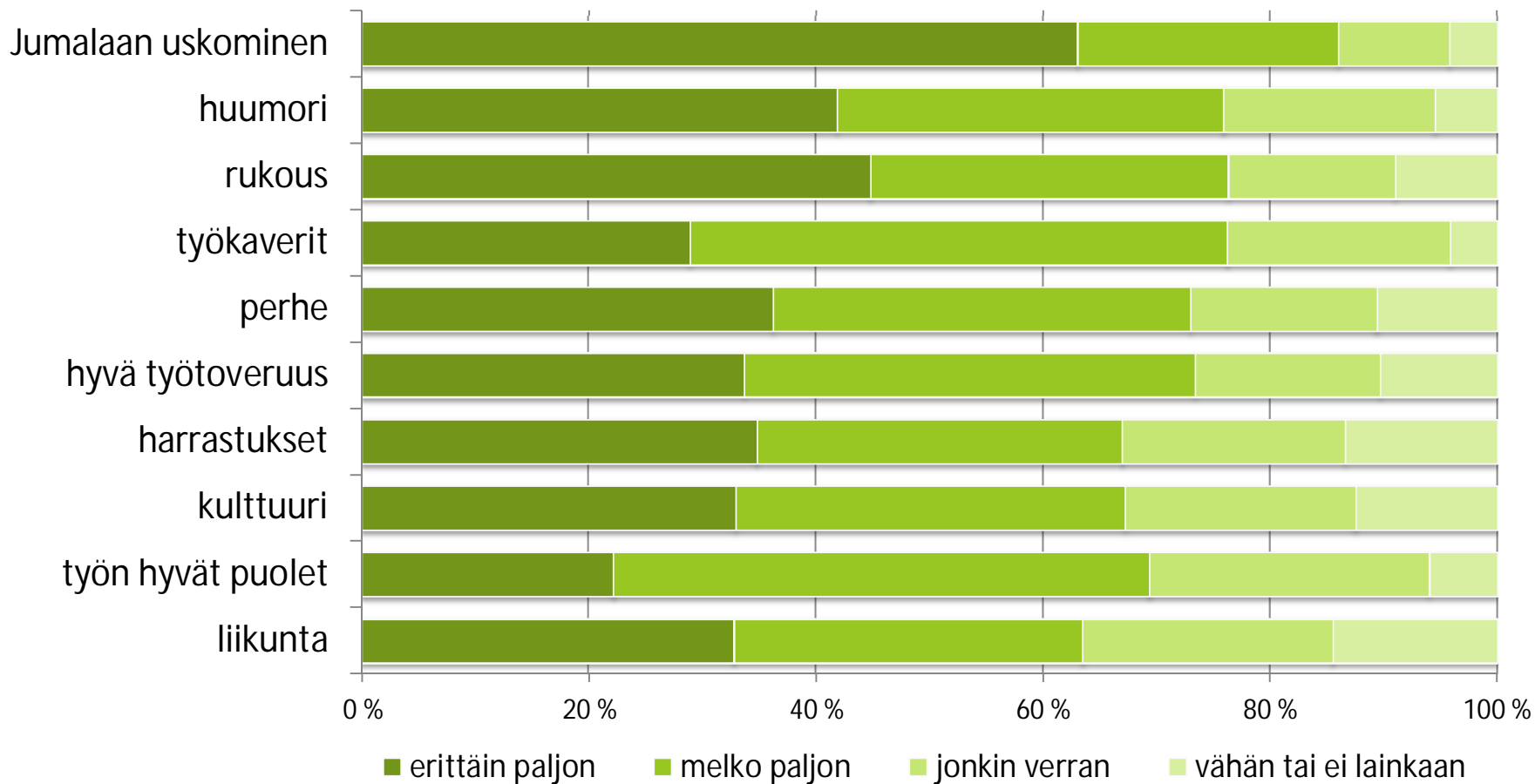
Onko lähiesimiehesi omalta työalaltasi?

Käytkö esimiehesi kanssa tehtävänkuvaukseskustelun vuosittain?

Diakoniatyöntekijöiden työn voimavarat top 10

Hyvä työyhteisö kantaa ja se, että pitkään alalla toimineena osaa itse rajata voimavaransa, eikä lupaa liikoja.

Työssä vapaasti käytettävä luovuus on myös ihanan vapauttavaa ja se, että työkavereilla on samanmoinen luova hulluus toiminnan taustalla.

Niiden kaikkien avulla tätäkin työtä jaksaa, vaikka matala palkkaus stressaa toisinaan.

(diakonissa, Lapuan hiippakunta)

7. Barometri hyödyksesi

Vinkkejä Diakoniabarometritiedon hyödyntämiseen

- Tietoa diakonityöstä luottamushenkilöille, yhteistyökumppaneille, työtovereille
- Keskustelun materiaaliksi resurssien kohdentamiseen, työhyvinvoinnin edistämiseen
- Yhteistyösuhteiden ongelmaratkaisujen etsimiseen
- Oman työn peilaamiseen
- Voimavarojen vahvistajaksi

Seurakuntavaalit 2014 diakoniatiedon kanavana: Usko hyvän tekemiseen

- sakasti.evl.fi/seurakuntavaalit
- Mitä kaikkea hyvää kirkko ihmisten kautta tekee
- Hyvän tekemistä nostetaan kampanjassa esille oikeiden ihmisten kasvojen ja tarinoiden kautta
- Nostamme esille sanapareja, kaksi hyvää asiaa, joiden väliltä päätöksiä joudutaan seurakuntatyön arjessa tekemään

Ennakkoäänestysviikon Hyvän tekemisen torit diakonian esittelijöinä

- Keskeisille ennakkoäänestyspaikoille rakennetaan Hyvän tekemisen tori, jossa voi äänestää, kahvitella ja tehdä hyvää. (27.-31.10.14, viikko 44)
- Mukana toreja järjestämässä paikallisseurakunnan lisäksi ovat Kirkon Ulkomaanapu, Suomen Lähetysseura ja Pipliaseura. Torilla on esillä kirkon tekemä hyvä työ paikallisesti ja globaalisti.
- Lisätietoja, esitteitä sekä projektipäällikkö Mari Leppänen kirkkohallituksen messuosastolla

Vastauksia muutamiin kysymyksiin

Olen niin usein monenlaisten ongelmien "kaatopaikka", toisaalta oppijana ja vierelläkulkijana olen saamapuolella.

*Työn rikkaus on voimavara!
(diakoni, Tampereen hpk)*